

Sygn. akt II KK 131/20

POSTANOWIENIE

Dnia 25 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej, w dniu 25 czerwca 2020 r.,
w sprawie M. J. Z.
odnośnie do której warunkowo umorzono postępowanie o czyn z art. 217 § 1 k.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 25 czerwca 2020 r.,
kasacji wniesionej przez obrońcę
od wyroku Sądu Okręgowego w S.
z dnia 10 grudnia 2019 r., sygn. akt II Ka (...),
uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w Z.
z dnia 26 sierpnia 2019r., sygn. akt II K (...)
i na podstawie art. 66 § 1 i § 2 k.k. oraz art. 67 § 1 k.k. warunkowo umarzającego
postępowanie

p o s t a n o w i ł

1. **oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
2. **obciążyć M. J. Z. kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Z., sygn. akt II K (...), z dnia 26 sierpnia 2019r M. Z. została uznana za winną tego, że w dniu 11 lipca 2017r w miejscowości Ł. woj. (...) pełniąc funkcję opiekuna i wychowawcy ośmioosobowej grupy dzieci, którą stanowili wychowankowie Domu Dziecka im [...] w W. przebywający na koloniach letnich, naruszyła nietykalność cielesną małoletniego

podopiecznego A. S. , w ten sposób że chcąc go uspokoić uderzyła go ręką w twarz, powodując u niego obrażenia w postaci wybroczyn krwawych w skórze w okolicy jarzmowej i skroniowej tj. przestępstwa kwalifikowanego z art. 217 § 1 k.k.

Za ten czyn Sąd wymierzył oskarżonej karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 2 lat, grzywnę w wysokości 100 stawek dziennych określając wysokość jednej stawki na 10 zł. Orzekł również zakaz wykonywania pracy związanej z wychowaniem i opieką nad małoletnimi na okres 3 lat, oraz, na rzecz małoletniego, kwotę 1000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Apelację od opisanego wyroku wniósł obrońca oskarżonej zarzucając obrazę przepisów postępowania w postaci naruszenia art. 4, art. 5 § 2 i art. 7 k.p.k. poprzez nieuwzględnienie szeregu okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonej oraz nierozstrzygnięcie na jej korzyść nie dających się usunąć wątpliwości, a także naruszenie reguł swobodnej oceny dowodów, błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia poprzez danie waloru wiarygodności zeznaniom małoletniego pomimo zmienności tych zeznań, przyjęcie opinii medyka sądowego jako potwierdzającej wersję prezentowaną przez małoletniego, pomimo, że jest ona korzystna dla oskarżonej, wreszcie ustalenie, że kadra kolonijna odnosiła się negatywnie wobec M. Z..

W konkluzji obrońca wniósł o uniewinnienie oskarżonej od zarzucanego jej czynu.

Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 10 grudnia 2019r w sprawie o sygn. akt 11 Ka (...), uchylił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w Z. z dnia 26 sierpnia 2019r., sygn. akt II K (...) i ustalając, że zachowanie M. Z. polegające na tym, że dniu 11 lipca 2017r w miejscowości Ł. woj. (...), pełniąc funkcje opiekuna i wychowawcy ośmioosobowej grupy dzieci, którą stanowili wychowankowie Domu Dziecka im [...] w W., przebywający na koloniach letnich, naruszyła nietykalność cielesną małoletniego podopiecznego A. S. w ten sposób że, chcąc go uspokoić, uderzyła go ręką w twarz powodując u niego obrażenia w postaci wybroczyn krwawych w skórze w okolicy jarzmowej i skroniowej - jakkolwiek wypełniało znamiona czynu z art. 217 § 1 k.k. - to stopień jego społecznej szkodliwości nie był znaczny - na podstawie art. 66 § 1 i § 2 k.k. oraz art. 67 § 1 k.k. postępowanie

karne wobec oskarżonej warunkowo umorzył na okres próby 2 lat zaś na podstawie art. 67 § 3 k.k. orzekł na rzecz małoletniego A. S. kwotę 1000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Od prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w S. kasację wywiódł obrońca M. Z., w części dotyczącej orzeczenia o warunkowym umorzeniu postępowania na okres próby 2 lat oraz zasądzenia zadośćuczynienia na rzecz małoletniego pokrzywdzonego (pkt 2 i 3 wyroku). Skarżący zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego procesowego, tj. art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k., polegające na niedostrzeżeniu braku skargi uprawnionego oskarżyciela, którym jest matka małoletniego pokrzywdzonego A. S. jako jego przedstawiciel ustawowy - co stanowi uchybienie o charakterze bezzwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.

Stawiając powyższy zarzut autor kasacji wniósł o uchylenie w zaskarżonej części wyroku i umorzenie postępowania w sprawie.

W odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest bezzasadna w stopniu oczywistym, co musiało skutkować jej oddaleniem, na posiedzeniu, w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Zgodnie z treścią art. 519 k.p.k. kasacja może być wniesiona od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie, a nadto kasacja może być wniesiona tylko z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia (art. 523 § 1 k.p.k.). Ponadto, kasacja na korzyść oskarżonego może być **przez stronę** wniesiona jedynie w razie skazania na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania lub wskazania na uchybienie wymienione w art. 439 k.p.k.

Stąd zapewne, w poszukiwaniu możliwości skutecznego wniesienia kasacji, podjęto rozpaczliwą w istocie próbę podniesienia zarzutu wskazującego na uchybienie w postaci braku skargi uprawnionego oskarżyciela, tj. uchybienie mające charakter tzw. bezzwzględnej przyczyny odwoławczej.

Jest jednak nadzwyczaj oczywiste, że w przedmiotowej sprawie nie wystąpiła

okoliczność wyłączająca postępowanie w postaci braku skargi uprawnionego oskarżyciela, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., stanowiąca bezwzględną przyczynę odwoławczą. Skarżący stawiając zarzut naruszenia art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. wskazuje, że objęcie w trybie art. 60 § 1 k.p.k. ściganiem z urzędu czynu ściganego z oskarżenia prywatnego, chociaż jest autonomiczną decyzją prokuratora, to interes społeczny leżący u podstaw podjęcia decyzji o objęciu ściganiem z oskarżenia publicznego czynu prywatnoscargowego musi mieć charakter obiektywny.

I tak jest rzeczywiście, tyle tylko, że dostrzegając te uwarunkowania obrońca oskarżonej wyprowadza w tym zakresie błędne wnioski, przyjmując, że wobec tego ocena w zakresie przesłanek stanowiących o owej „obiektywności” interesu społecznego ostatecznie należy do sądu orzekającego. To oczywista nieprawda.

Gdyby tak było, oznaczałoby to, że prokurator nie jest samodzielny i wyłączny „gospodarzem” postępowania przygotowawczego, co jest nie do przyjęcia na gruncie polskiego modelu postępowania karnego. Autonomiczność decyzji prokuratora o wszczęciu postępowania karnego w trybie art. 60 § 1 k.p.k. oznacza właśnie to, że **nie podlega ona kontroli sądowej** w sferze oceny przesłanek wyznaczających in concreto granice „interesu społecznego”. Objęcie w trybie art. 60 § 1 k.p.k. ściganiem z urzędu czynu ściganego z oskarżenia prywatnego przez prokuratora zawsze skutkuje wszczęciem postępowania karnego, które w takim przypadku ma postać postępowania toczącego się z urzędu zaś sąd rozpoznający sprawę w takim postępowaniu nie ma uprawnień odnośnie do weryfikacji zasadności decyzji prokuratora o wszczęciu postępowania karnego.

W komentarzu do art.60 Kodeksu postępowania karnego (LEX/el., stan prawny 2020.07.20; Numer:627339) zasadnie wskazuje się, że : „ Skoro prokurator nie tylko jest uprawniony do wstąpienia do postępowania już wszczętego, lecz także może wszcząć postępowanie karne (zob. art. 60 § 1), to należy przyjąć, że jest on także uprawniony do analizy przestępstw ściganych z oskarżenia prywatnego pod kątem wystąpienia przesłanek z art. 60 § 1 także wówczas, gdy pokrzywdzony nie złożył zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, a prokurator lub Policja powzięli wiadomość o tym przestępstwie z innych źródeł. Na organach ścigania ciąży bowiem obowiązek rozważenia czy charakter przestępstwa

prywatnoskargowego i okoliczności jego popełnienia nie powodują, że prokurator powinien wszcząć postępowanie z urzędu, wymaga tego bowiem interes społeczny (A. Murzynowski, *Dochodzenie...*, s. 466) „. Identyczne stanowisko w tej kwestii zajął prokurator w odpowiedzi na kasację, zasadnie posiłkując się przy tym treścią wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 10.04.2014r., sygn. akt II Aka (...), LEX 1459031, w którym wskazano, iż: „Ocena istnienia interesu społecznego należy wyłącznie do prokuratora i nie podlega kontroli ze strony sądu. Nadto regulacja z art. 60 k.p.k. nie zobowiązuje prokuratora do wyraźnego uzasadnienia, jakie przesłanki skłoniły go do uznania, że interes społeczny wymaga jego ingerencji”.

Wobec powyższego zarzut sprowadzający się do naruszenia przez prokuratora art. 60 § 1 k.p.k. i skutkujący zaistnieniem przesłanki z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k., uznać należy za całkowicie chybiony.

Z tych powodów Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu, natomiast mając na względzie treść art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k. obciążył skazaną kosztami postępowania kasacyjnego.